

KINDEROPVANG SKR

RUIMTE OM TE GROEIEN

PEDAGOGISCH BELEID

Document	: Pedagogisch beleid
Versie	: 1.0
Datum vaststelling MT	: 11 juni 2021
Datum instemming OC	: 18 mei 2021
Datum herzien	: juni 2024

INHOUDSOPGAVE

Aanleiding	5
Ruimte om te groeien met elkaar	6
Ruimte om te groeien vanuit geborgenheid	8
Ruimte om te groeien vanuit leefplezier	10
Ruimte om te groeien vanuit vitaliteit	12
Ruimte om te groeien vanuit eigenheid	14
Ruimte om te groeien vanuit verbondenheid	16
Ruimte om te groeien in een boeiende leefomgeving	18
Ruimte om te groeien vanuit nieuwsgierigheid	20
De pedagogische cirkel	23
Ruimte om te groeien vanuit innovatie	24

AANLEIDING

Kinderopvang SKR heeft haar jarenlange ervaring in de kinderopvang vertaald tot een weloverwogen pedagogisch beleid. Dit beleid is leidend voor de wijze waarop wij vormgeven aan verantwoorde kinderopvang conform de Wet kinderopvang.¹ Het pedagogisch beleid is het hart van de organisatie en is verankerd in alle facetten van onze maatschappelijke dienstverlening.

De basis van ons pedagogisch beleid is onze missie:

“Kinderopvang SKR is een dynamische, Ridderkerkse organisatie, die kinderen en hun ouders/verzorgers een warme, betrouwbare, creatieve en veilige leef- en leeromgeving biedt en waar medewerkers zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen. Kinderopvang SKR draagt zorg voor haar diensten door te investeren in continuïteit en stabiliteit en gaat met haar tijd mee.

Uitgaande van deze missie bieden wij kinderopvang vanuit pedagogisch maatschappelijke leefgemeenschappen, voor kinderen van 0 tot 13 jaar, ter aanvulling van hun primaire opvoeding in het gezin. Leefgemeenschappen met:

RUIMTE OM TE GROEIEN

- Waar kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers met verschillende achtergronden elkaar kunnen ontmoeten en verrijken
- Waar kinderen vertrouwde en waardevolle relaties kunnen aangaan met leeftijdsgenoten, volwassenen en hun omgeving
- Waar kinderen vaardigheden en kennis kunnen opbouwen om zichzelf en de wereld, waarin zij met anderen leven, te begrijpen, te respecteren en vorm te geven
- Waar kinderen hun identiteit kunnen ontwikkelen vanuit een positieve en creatieve levenshouding
- Waar kinderen zich verbonden voelen met de natuur, cultuur en samenleving

¹ Kinderopvang SKR werkt op basis van artikel 49, lid 1 en artikel 50 van de Wet Kinderopvang.

“Een houder van een kindercentrum biedt verantwoorde kinderopvang aan waaronder wordt verstaan opvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving”.

“De houder van een kindercentrum organiseert de kinderopvang op zodanige wijze, voorziet het kindercentrum zowel kwalitatief, als kwantitatief zodanig van personeel en materieel, draagt zorg voor een zodanige verantwoordelijkheidsverdeling, en voert een zodanig pedagogisch beleid, dat een en ander leidt of redelijkerwijs moet leiden tot verantwoorde kinderopvang

RUIMTE OM TE GROEIEN MET ELKAAR

Kinderen leren het meest van elkaar. Kinderen fascineren elkaar. Ze zien overeenkomsten en verschillen. De overeenkomsten geven bevestiging en vertrouwen, de verschillen uitdaging en aanvulling.

KINDVISIE

SKR ziet kinderen als: Uniek, Slim, Krachtig en Rijk.

Kinderen zijn de jonge burgers van onze samenleving.

Kinderen hebben eigen rechten die zijn vastgelegd in de universele rechten van het kind.

Het unieke kind heeft een eigen manier van denken en doen. Het is een compleet mens met een eigen persoonlijkheid, temperament en uiterlijk, stijl en smaak, talent en interesse. Het kan zich aanpassen aan zijn omgeving, zonder zijn eigenheid te verliezen.

Het slimme kind is meervoudig intelligent en beschikt over talrijke mogelijkheden om de indrukken van de wereld te verwerken en uit te drukken. Het verrijkt kennis en inzicht door middel van zelfreflectie, samenwerking, beweging, beeldende vorming, taal, rekenen, muziek en natuur.

Het krachtige kind is zelfstandig en mondig. Het heeft zelfvertrouwen en staat onbevangen in het leven. Het heeft een open houding naar anderen en gaat op onderzoek in de omgeving. Het krachtige kind kan verwoorden wat het kan, wat het wil en wat het nodig heeft, zowel verbaal als non-verbaal. Het is zelfverzekerd en overwint uitdagingen als het er klaar voor is.

Het rijke kind is competent en voelt zich verbonden met de wereld waarin het leeft. Het heeft vaardigheden. Kan leven, leren, communiceren en socialiseren. Het beweegt, voelt, denkt en creëert. Het praat en luistert, is zorgzaam en hulpvaardig.

Jonge burgers

Alle kinderen over de wereld hebben:

- recht op een naam en een nationaliteit
- recht op bescherming tegen kinderarbeid
- recht om hun mening te geven en informatie te verzamelen
- recht om op te groeien bij familie
- recht op een veilig en gezond leven
- recht op bijzondere zorg als zij een beperking hebben
- recht op onderwijs
- recht op bescherming tegen mishandeling en geweld
- recht op spel en ontspanning

Opgroeien met leeftijdsgenoten

Binnen onze kindercentra hebben kinderen hun eigen vaste leefgroep. Er zijn stamgroepen voor baby's, peuters, kleuters en basisgroepen voor schoolkinderen. Binnen de leefgroep bouwen de kinderen samen met de pedagogisch medewerkers aan een groeps cultuur.

Inclusie en diversiteit

De leefgroepen kenmerken zich door vele verschillen. Verschillen in leeftijd, culturele achtergrond, sekse en interesses. We hechten veel waarde aan deze verschillen. In interactie met elkaar leren kinderen respect en waardering te hebben voor de eigenheid van anderen. Dit vergroot hun inzicht in sociale relaties en omgangsvormen.

Dynamische relatie

Doordat opgroeiende kinderen voortdurend veranderen is er sprake van een boeiende dynamische relatie tussen kinderen. Over en weer versterken zij elkaar in hun persoonlijke en sociale competenties doordat:

- zij zich met elkaar verbonden voelen
- zij wederzijds interesse en respect tonen
- zij elkaars voorbeeld zijn
- zij elkaar helpen en verzorgen
- zij leerervaringen met elkaar uitwisselen
- zij gedachten en gevoelens met elkaar delen
- zij confrontaties samen kunnen oplossen
- zij elkaar uitdagen binnen gezonde competitie

Identiteit en sociale acceptatie

Kinderen ontlenen hun zelfwaardering en zelfrespect aan hun positie binnen een groep. Ze willen geaccepteerd worden door andere kinderen en erbij horen, maar tegelijkertijd ook zichzelf kunnen zijn. Voor een positief leefklimaat is het van belang dat binnen de groepscultuur de eigenheid van kinderen gewaarborgd wordt. Dat de kracht van de groep ieder kind versterkt en niet ondermijnt.

Kinderparticipatie

Kinderen die echt participeren in hun leefgemeenschap voelen zich betrokken en dragen verantwoordelijkheid. Zij ervaren dat ze gezien en gehoord worden en dat ze een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan hun eigen leefwereld.

Kinderparticipatie kenmerkt zich door:

- volwassenen die kinderen serieus nemen
- volwassenen die de behoefte en signalen van kinderen waarnemen en opvolgen
- volwassenen die de leefwereld afstemmen op de beleving en interesse van kinderen
- volwassenen die kinderen keuzevrijheid bieden
- volwassenen die kinderen inspraak geven

De participatieladder

De participatieladder geeft inzicht in de mate waarin kinderen kunnen en mogen participeren.² Iedere trede hoger is een stap naar meer participatie.

² De participatieladder is ontwikkeld door Roger Hart

RUIMTE OM TE GROEIEN VANUIT GEBORGENHEID

Pedagogisch medewerkers heten kinderen en hun ouders iedere dag welkom op onze locaties. Vanuit warme én deskundige betrokkenheid begeleiden en stimuleren zij kinderen in hun ontwikkeling. Daarnaast investeren zij in een professionele vertrouwensrelatie met ouders. Ouders die hun kinderen aan ons toevertrouwen en de opvoedingstaak met ons willen delen.

VISIE OP OPVOEDING

SKR ziet opvoeding als het waarborgen en stimuleren van de zelfontplooiing van kinderen, zodat kinderen kunnen uitgroeien tot zelfstandige en maatschappij bewuste volwassenen.

Zelfontplooiing

Zelfontplooiing is de ontdekkingstocht van mensen naar hun mogelijkheden en eigen talenten, passend bij hun unieke persoonlijke ontwikkeling.³ Dit is mogelijk wanneer wordt voldaan aan de **BASISBEHOEFTE**n van ieder mens.

Opvoeders

Kinderen zijn afhankelijk van opvoeders die hen ondersteunen om de behoeften tot zelfontplooiing te kunnen vervullen. Deze taak kunnen ouders, als primaire opvoeder, overdragen aan onze pedagogisch medewerkers.

Gedeelde opvoeding

Ouders vormen voor kinderen een schakel tussen thuis en de kinderopvanglocatie. Zij wisselen ervaringen uit met de pedagogisch medewerkers, vanuit wederzijdse interesse en respect. Hierdoor ontstaat een verbreed inzicht in de ontwikkeling van het kind, waardoor men kan inspelen op de opvoedingsbehoeften in het hier en nu.

Professionele opvoeding

Pedagogisch medewerkers van SKR nemen de opvoedingstaak van ouders over, wanneer

- ouders werken
- ouders een opleiding volgen
- ouders kiezen voor ontwikkelingsstimulering buitenshuis
- ouders vanuit een sociaal medische indicatie ondersteuning nodig hebben

³ De piramide van Abraham Maslow geeft de opeenvolging van de universele behoefte van de mens weer

Voorwaarde scheppende begeleiding

Pedagogisch medewerkers organiseren dat kinderen van elkaar kunnen leren, samen kunnen spelen en communiceren. Zij waarborgen een warm en gezellig leefklimaat, waarin iedereen zich prettig voelt, plezier heeft en zichzelf kan zijn. Zij zorgen voor een uitdagende omgeving die voortdurend is afgestemd op het ontwikkelingsproces en de interesses van ieder kind.

Pedagogische interactievaardigheden

Het pedagogisch handelen is gericht op het versterken van de persoonlijke en sociale competenties van kinderen. Het kenmerkt zich door de volgende interactievaardigheden:

Emotionele steun

Bieden van geborgenheid, warmte, veiligheid en plezier.

Sensitieve responsiviteit

Actief luisteren en zorgvuldig en tijdig interpreteren van alle signalen die kinderen uitzenden, zodat gericht kan worden ingespeeld op hun behoeften.⁴

Respect voor autonomie

Kinderen de ruimte geven tot zelf denken, zelf doen, zelf ontdekken, zelf uitvinden en zelf problemen oplossen.

Structureren

Kinderen overzicht en ordening bieden in hun belevingswereld en omgeving.

Grenzen stellen

Kinderen inzicht geven in beperkingen van zichzelf, hun relaties en omgeving.

Complimenteren en corrigeren

Kinderen bekrachtigen en bijsturen in hun gedrag, met als uitgangspunt dat zij binnen een vertrouwensrelatie, in staat zijn tot reflecteren en eigen maken van positief gedrag.

Praten en uitleggen

Kinderen door middel van taal, inzicht geven in de wereld om hen heen. Hierin is ook aandacht voor non-verbale communicatie.

Ontwikkelingsstimulering

Kinderen spel, materiaal en activiteiten aanreiken die hen uitdagen om persoonlijke en sociale competenties, verder te ontwikkelen.

Maatschappelijke voorbeeldfunctie

Kinderen kijken op naar volwassenen en volgen hun voorbeeld. Pedagogisch medewerkers hebben een sociaal maatschappelijke voorbeeldfunctie voor kinderen. Het aanleren van burgerschapsvorming is daarmee een belangrijke taak binnen hun functie. Ze kunnen kinderen bewust maken van dilemma's in de samenleving als democratie, diversiteit en duurzaamheid.

Pedagogische inclusievaardigheden

Binnen de hedendaagse samenleving is het nodig dat pedagogisch medewerkers in hun werk met groepen kinderen beschikken over pedagogische inclusievaardigheden.

Groepsdynamisch handelen

Inspelen op groepsprocessen en kinderen bewust maken van hun aandeel in de groep

Gesprekken voeren vanuit dialoog

Kinderen leren dat iedereen een eigen kijk op de wereld heeft en dat meningen kunnen verschillen

Sociale verbinding en betrokkenheid

Kinderen leren dat iedereen erbij hoort. Dat 'vooruit dan maar', soms rechtvaardiger is dan 'meeste stemmen gelden'.

⁴ Actief luisteren is een belangrijk uitgangspunt in de Gordon methode van Thomas Gordon.

RUIMTE OM TE GROEIEN VANUIT LEEFPLEZIER

SKR legt in het pedagogisch beleid de nadruk op de bedoeling van onze kinderopvang.

Deze verwoorden wij kort en krachtig als '**BLIJE KINDEREN**'.

Blijde kinderen ervaren leefplezier. Ze zijn gelukkig en gezond. Leefplezier is mogelijk binnen een positief leefklimaat. Een plek waar kinderen onbevangen en onbezwaard, zichzelf kunnen zijn in relatie tot anderen en hun omgeving.

VISIE OP EEN POSITIEF LEEFKLIAMAAT

SKR ziet een positief leefklimaat als een belangrijke voorwaarde voor het opgroeiende kind. Binnen een positief leefklimaat voelt een kind zich vertrouwd en veilig. Vanuit deze stabiele basis kan een kind uitdagingen aangaan. Het kan stap voor stap zijn grenzen verleggen in relatie tot anderen en zijn omgeving.

Pedagogische basisdoelen

Binnen de Wet kinderopvang gelden vier basisdoelen als kwaliteitsvoorwaarden.⁵

- Bieden van een veilige basis
- Stimuleren van persoonlijke competentie
- Bevorderen van sociale competentie
- Overdragen van normen en waarden

Aanvullend hecht SKR belang aan een vijfde basisvoorwaarde:

- Inbedden van inclusie en diversiteit

Basisprincipes van goede verzorging en opvoeding

Binnen een positief leefklimaat zijn de basisprincipes van goede verzorging en opvoeding gewaarborgd. Het gaat dan om de drie plus vier R's:

- **Rust**
Ontspannen sfeer en voldoende aandacht voor ieder kind
- **Reinheid**
Hygiënisch werken met en rondom kinderen
- **Regelmaat**
Herkenbaarheid en voorspelbaarheid als vertrouwde basis voor leefwereldoriëntatie
- **Ritme**
Respect voor het bioritme van ieder kind, binnen het dagprogramma van de groep
- **Ruimte**
Mentale en fysieke ruimte die kinderen uitdaagt tot ontwikkeling
- **Relatie**
Duurzame relaties tussen kinderen onderling en tussen kinderen en vaste pedagogisch medewerkers.⁶
- **Rituelen**
Terugkerende gebruiken ter versterking van een veilige en betrokken groepsbinding

Welbevinden en betrokkenheid

Een positief leefklimaat kenmerkt zich door een hoge mate van welbevinden en betrokkenheid.⁷ Hierdoor kunnen kinderen het beste uit zichzelf halen in wisselwerking met hun omgeving. Pedagogisch medewerkers maken dit mogelijk door kinderen een actieve rol te laten innemen in hun eigen ontwikkelingsproces. Ze bieden hen de ruimte om zelf inhoud te geven aan wat en hoe zij willen leren.

⁵ De pedagogische basisdoelen voor de KOV zijn in 1998 geïntroduceerd door Marianne Riksen-Walraven.

⁶ We werken met vaste stamgroepen op de kinderdagverblijven en peuterspeelgroepen en met vaste basisgroepen op de buitenschoolse opvang

⁷ Welbevinden en betrokkenheid zijn belangrijke kwaliteitscriteria voor de KOV in de theorie van Ferre Laevers

Welbevinden

Welbevinden betekent dat een kind zowel fysiek als psychisch lekker in zijn vel zit. Bij een hoge mate van welbevinden kun je waarnemen dat:

- een kind geniet en plezier beleeft aan de dingen die het doet en meemaakt
- een kind ontspannen is en innerlijke rust ervaart
- een kind vitaal is en in het leven staat vol energie en levenslust
- een kind een open houding heeft en ontvankelijk is voor contact met anderen
- een kind een positief zelfbeeld heeft en daardoor weerbaar en assertief handelt
- een kind voeling heeft met zijn emoties waardoor het tot zichzelf kan komen als iets tegenzit

Betrokkenheid

Betrokkenheid betekent dat een kind helemaal opgaat in het hier en nu. Het richt zijn aandacht volledig op de activiteit waar het mee bezig is en handelt met hoge concentratie.

Bij een hoge mate van betrokkenheid kun je waarnemen dat:

- een kind innerlijk gemotiveerd is om iets te willen weten of te kunnen en daardoor veel interesse toont in een activiteit
- een kind zijn activiteiten intens uitvoert en zijn omgeving intens beleeft
- een kind voldoening put uit hetgeen het onderneemt en tevreden is met wat het doet
- een kind een innerlijke drang heeft tot exploratie en de werkelijke wereld wil ervaren en begrijpen
- een kind de grenzen van zijn mogelijkheden opzoekt en uitdagingen aangaat

Verstoord leefplezier

Het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen is niet altijd hoog.

Het kan verstoord zijn door frustraties. Kinderen kunnen gefrustreerd raken bij:

- ontwikkelingssprongen en persoonlijke beperkingen
- onvervulde behoeftes en tegenstrijdige verwachtingen
- botsingen met andere kinderen en uitsluiting van de leefgroep
- onvoldoende aandacht of onverwachte interventies van opvoeders
- ingrijpende veranderingen in hun thuissituatie, maar ook op school of in de kinderopvang

Leren van fouten

Binnen een positief leefklimaat is aandacht voor verminderd welbevinden en lage betrokkenheid van kinderen. Pedagogisch medewerkers erkennen de frustraties van kinderen. Kinderen ervaren daardoor dat teleurstellingen bij het leven horen en je sterker maken. Dat je moet oefenen en fouten mag maken als je nieuwe vaardigheden wil aanleren.

Begrip voor emoties

Kinderen uiten frustraties met basisemoties zoals verdriet, angst en/of boosheid. Onderliggend hieraan schuilen vaak diepere onbehaaglijke emoties als machteloosheid, verlegenheid, schaamte enzovoort. Pedagogisch medewerkers hebben begrip voor deze emoties. Ze remmen ze niet af maar helpen kinderen om ze te doorstaan, zodat zij zich weer beter gaan voelen.

Omgaan met frustraties

Frustraties leiden vaak tot hinderlijk gedrag. Kinderen kunnen zich gaan onttrekken aan de groep, willen niet luisteren, worden tegendraads en gebruiken soms fysiek geweld. Belangrijk hierin is te beseffen dat: **Een kind niet moeilijk is, maar het moeilijk heeft!**

RUIMTE OM TE GROEIEN VANUIT VITALITEIT

De kindertijd is de periode waarin kinderen enorme groeispurten doormaken. Tijdens dit groeiproces is vitaliteit een belangrijke voorwaarde. Een vitaal kind is levenslustig en staat fysiek, mentaal, emotioneel en sociaal sterk in zijn/haar schoenen. De vitaliteit van een kind wordt versterkt door een gezonde leefstijl.

VISIE OP GEZONDE LEEFSTIJL

SKR ziet gezonde leefstijl en het stimuleren van gezond gedrag als een preventieve taak binnen de kinderopvang. Gezond gedrag versterkt de mentale weerbaarheid en fysieke weerstand. We streven voor ieder kind naar een gezonde geest in een gezond lichaam.

Groot worden

In hun eerste levensjaren is het duidelijk zichtbaar dat kinderen groeien. Zowel hun lichaamslengte als lichaamsgewicht nemen toe. Een gezonde leefstijl bevordert spiertoename en botontwikkeling. Tevens zorgt het ervoor dat de gewichtstoename op peil blijft.

Breinverrijking

Naast de lichamelijke groei van kinderen, groeit ook het kinderbrein in een rap tempo. Er gaat veel om in een Kinderkoppie.⁸ Kinderen doen veel indrukken op. Ze zien, horen, ruiken, voelen, tasten en proeven. Hun brein wordt voortdurend geprikkeld en legt nieuwe neurale verbindingen aan. Deze verbindingen zijn belangrijk voor optimale groei en ontwikkeling.

Een gezonde toekomst

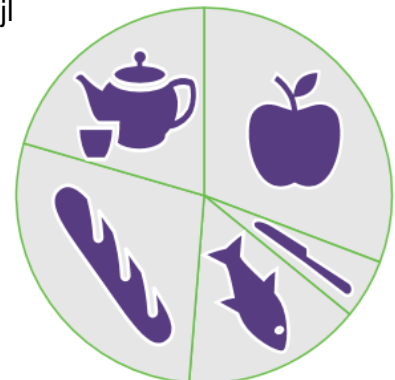
Een gezonde leefstijl tijdens de jeugd, voorkomt toekomstige gezondheidsklachten of stelt deze uit. Het aanbieden en aanleren van een gezonde leefstijl is daarmee een preventieve pedagogische taak. Pedagogisch medewerkers stimuleren gezond gedrag van kinderen:

- door mee te bewegen met de kinderen
- door activiteiten aan te bieden die het inzicht in een gezonde leefstijl vergroten, zoals een moestuin onderhouden, samen koken, helpen opruimen en schoonmaken, enzovoorts
- door het waarborgen van een goede balans tussen inspanning en ontspanning in de dag
- door te 'Singeren', wat inhoudt dat pedagogisch medewerkers beschikbaar zijn en subtiele signalen kunnen oppikken, waardoor kinderen zich gezien en erkend voelen⁹
- door te werken vanuit een vitale, open en ontspannen werkhouding
- door ouders zelf te informeren of te verwijzen naar het consultatiebureau bij vragen over de gezondheid van het kind of gezonde leefstijl

Bewuste keuzes

Om een gezonde leefstijl te bevorderen binnen onze locaties maken we bewuste en verantwoorde keuzes op het gebied van:

- gezonde voeding
- aanbod beweegactiviteiten
- balans binnen en buitenspelen
- mentale uitdaging

Gezonde voeding

We bieden gezonde en gevarieerde tussendoortjes en maaltijden zoals vastgelegd in het Voedingsbeleid van Kinderopvang SKR. Dit beleid is opgesteld volgens de richtlijnen van het Voedingscentrum, waaronder de 'Schijf van vijf'. We houden rekening met voedingswensen.

⁸ Kinderkoppie is een boek van Betsy van de Grift. Het geeft inzicht in de breinontwikkeling van jonge kinderen.

⁹ 'Singeren' is geïntroduceerd door Elly Singer ter bevordering van de spelbetrokkenheid in de Kinderopvang.

Voldoende drinken

Het is belangrijk dat kinderen voldoende drinken gedurende de dag. We zorgen ervoor dat kinderen op vaste tijden en na lichamelijke inspanning genoeg en gevarieerd te drinken krijgen. Heeft een kind tussendoor dorst, dan kan het altijd een extra beker water drinken.

Beweegactiviteiten

Voor kinderen in de groei is het belangrijk dat ze elke dag minimaal 1 uur intensief bewegen. Pedagogisch medewerkers bieden kinderen voldoende bewegingsruimte door:¹⁰

- het beperken van de zittijd¹¹
- regelmatig en lange tijd buitenspelen
- beweegspel met baby's en peutergym
- sportactiviteiten op de buitenschoolse opvang

Balans binnen- en buitenspelen

Wij spelen in op het energieniveau van kinderen door binnen het dagprogramma een goede balans tussen binnen- en buitenspelen te waarborgen. Wanneer kinderen onrustig zijn, gaan we vaker en langer naar buiten dan ingepland in het dagprogramma. Buiten spelen we actief mee. Frisse buitenlucht en ravotten in natuurlijk groen bevorderen de weerstand van kinderen.

Mentale uitdagingen

We bieden kinderen mentale uitdagingen door het aanbod van een gevarieerd en uitdagend activiteitenprogramma, dat inventiviteit prikkelt en uithoudingsvermogen op de proef stelt.

Het zieke kind

Ziek zijn is niet leuk, maar het is volkomen normaal dat kinderen af en toe ziek zijn.¹² Kinderen zijn vatbaarder voor infecties, omdat hun weerstand nog volop in ontwikkeling is. Ziek zijn hoort dus bij het opgroeien. Wanneer een kind ziek is, heeft het behoefte aan rust en zorg. Een stamgroep/basisgroep in de kinderopvang is dan geen geschikte plek voor een kind. Ofschoon pedagogisch medewerkers begaan zijn met het kind, kunnen zij niet de persoonlijke aandacht geven die het kind op dat moment nodig heeft.

Moeilijke periodes

Kinderen die in ontwikkeling zijn maken moeilijke periodes door. Ze raken dan overspoeld door emoties, angsten en frustraties. Het lukt ze dan niet om deze zelf te overwinnen. Eenkennigheid, tegendraadsheid, traagheid, onzekerheid, afzondering en negatief uitdagend, (soms) brutaal en agressief gedrag horen bij de ontwikkeling.

Fase gebonden gedrag

Indien het gedrag van een kind aanleiding tot zorg geeft, bespreekt de mentor dit met haar collega's en de ouders. Bij fase gebonden gedrag stemmen we samen af hoe we het gedrag kunnen bijsturen, het zelfvertrouwen kunnen versterken en het welbevinden herstellen.

Interne zorgstructuur

Wanneer een kind over een langere periode opvallend gedrag vertoont, volgen we de interne zorgstructuur. Met toestemming van de ouders nemen we contact op met het Voorschools Zorg Advies Team. Bij ernstige zorgen over de fysieke of emotionele veiligheid volgen we het Protocol vermoeden kindermishandeling waaronder de meldcode.

¹⁰ We werken op basis van het pedagogisch gedachtengoed van Emmi Pikler, waarin vrije bewegingsruimte een belangrijk aspect is

¹¹ Op de babygroepen maken we uitsluitend gebruik van wipstoeltjes en maxi-cosi's voor kinderen na het eten i.v.m. het teruggeven van voeding (reflux).

¹² Het ziektebeleid van Kinderopvang SKR is gebaseerd op de landelijke hygiënerichtlijnen van het RIVM voor de kinderopvang, waaronder informatie over ziektebeelden voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang.

RUIMTE OM TE GROEIEN VANUIT EIGENHEID

Kinderen worden door hun omgeving voortdurend uitgedaagd tot ontwikkeling. Zij willen in toenemende mate meedoen in de wereld om hen heen. Ontwikkeling versterkt de persoonlijke en sociale competenties die daarvoor nodig zijn.

VISIE OP ONTWIKKELING

SKR ziet ontwikkeling als holistisch. Ontwikkeling ontstaat vanuit de innerlijke groei van het kind, in wisselwerking met zijn sociale en fysieke omgeving. Het is een proces, waarin ontwikkelingsgebieden als een samenhangend geheel, in opeenvolgende fasen leiden tot zelfontplooiing. In iedere fase zien wij het kind als een compleet mens, in plaats van een mens in wording.

Ontwikkelingsgebieden

We gaan uit van 4 ontwikkelingsgebieden:

- **Sociaal-emotionele ontwikkeling**
- **Motorische ontwikkeling**
- **Cognitieve ontwikkeling**
- **Creatieve ontwikkeling**

Fasen en mijlpalen

De ontwikkeling verloopt in opeenvolgende fasen. Deze fasen zijn voor ieder kind gelijk. Verschillend zijn de wijze en het tempo waarop een fase wordt doorlopen. Beiden zijn afhankelijk van de neurologische rijping en de sociale prikkels. Een fase wordt afgesloten met een mijlpaal. Voorbeelden van mijlpalen zijn lopen, praten, samen spelen, identiteitsbesef.

Verworven competenties

Met het behalen van een mijlpaal vergroot een kind zijn persoonlijke en sociale competenties. Het kind verkent de mogelijkheden van zijn nieuwverworven competenties.

Het voegt deze samen met alles wat het al weet en kan. Een nieuwe competentie heeft daardoor invloed op meerdere ontwikkelingsgebieden. Kinderen gebruiken alle competenties in iedere fase van hun ontwikkelproces. Het kind verbreedt en verdiept voortdurend zijn eigen kennis, kunde en kracht, waardoor zijn zelfstandigheid toeneemt.

Ontwikkelingsstimulering

Bij het stimuleren van de ontwikkeling stemmen we af op wat een kind al kan vanuit drie zones.¹³

- in de **zone van actuele ontwikkeling** faciliteren we het kind in het verdiepen en verbreden van competenties die het al beheerst
- in de **zone van naaste ontwikkeling** helpen we het kind in het leren beheersen van nieuwe competenties waar het aan toe is
- in de **zone van paniek**, (over)vragen we het kind niet om iets te gaan leren waar het niet aan toe is, ter voorkoming van faalangst en onzekerheid

¹³ De zone van naaste ontwikkeling is ontwikkeld door Lev Vygotski

Kindvolgend werken

Pedagogisch medewerkers staan naast de kinderen en om hen heen. Zij luisteren actief naar wat kinderen bezighoudt en beweegt. Ze werken vanuit een open, geïnteresseerde en onderzoekende houding. Medewerkers kunnen hierdoor hun pedagogisch handelen afstemmen op ieder kind en inspelen op individuele ontwikkelingsbehoeften en interesses.

Waarneming en reflectie

Kindvolgend werken kan niet zonder waarneming en reflectie. Waarnemingen geven antwoord op vragen als: wat doen kinderen, wat zeggen ze, wat kunnen ze? Door samen met collega's te reflecteren op deze waarnemingen, krijgen pedagogisch medewerkers een volledig beeld van ieder kind. Onze waarneming leggen we vast in documentaties met foto's en tekst.

Kijk Mij!- beleid

Kinderopvang SKR heeft als professionele pedagogische organisatie de taak om ouders te informeren over de ontwikkeling, de betrokkenheid en het welbevinden van hun kind binnen de kinderopvanglocatie. De wijze waarop dit wordt uitgevoerd staat in het Kijk Mij!- beleid.

Mentoren

Ieder kind krijgt bij aanvang van de opvang een eigen mentor. Deze is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Kijk-Mij!-beleid. De mentor:

- draagt zorg voor de intake en de wenperiode
- draagt zorg voor de ontwikkelingsregistraties (0-4 jaar) in het kindvolgsysteem KIJK
- draagt zorg voor de bundeling van bijzondere en betekenisvolle leermomenten in de Kijk Mij!-map
- draagt zorg voor de uitvoering van de oudergesprekken
- draagt zorg voor de doorgaande lijn naar het onderwijs (met toestemming van de ouders)
- draagt zorg voor de uitvoering van de interne zorgstructuur, onder begeleiding van de pedagoog van SKR, wanneer aanvullende begeleiding voor een kind nodig is

KIJK-registratie

De mentor van het kind registreert jaarlijks het ontwikkelingsniveau en het welbevinden in het kindvolgsysteem KIJK.¹⁴ De registratie vindt plaats op basis van actuele observaties.

Oudergesprek

Tijdens een oudergesprek wisselen de ouders en de mentor ervaringen uit over het welbevinden en de ontwikkeling van het kind thuis en in de kinderopvang. Ouders krijgen tevens de gelegenheid om vragen te stellen en hun wensen en verwachtingen uit te spreken.

Gesprekken met kinderen op de buitenschoolse opvang

Op de buitenschoolse opvang gaat de mentor in gesprek met de kinderen zelf. Zij maken dan samen een verslag van het gesprek voor de ouders.

Tijdschema observaties en oudergesprekken Kijk Mij!-beleid

	KIJK-registratie	Oudergesprek
Babyperiode	8 mnd.	9 mnd.
	1 jaar en 4 mnd.	1,5 jaar
Peuterperiode	2 jaar en 8 mnd.	2 jaar en 9 mnd.
	3 jaar en 8 mnd.	3 jaar en 9 mnd.
Extra bij VE-indicatie	3 jaar en 3 mnd.	3 jaar en 4 mnd.

¹⁴ Op de buitenschoolse opvang wordt de ontwikkeling en leerprogressie van de kinderen bijgehouden op school.

RUIMTE OM TE GROEIEN VANUIT VERBONDENHEID

Vanuit de hechte basis van het gezin en de familie groeien kinderen op binnen verschillende sociale contexten van de samenleving. Kinderopvang heeft een belangrijke maatschappelijke functie en is vaak de eerste opvoedingspartner binnen het sociale netwerk van een gezin.

Kinderen groeien op in verbondenheid met hun omringende omgeving, waarin verschillende opvoeders vanuit gedeelde zorg het beste met hen voorhebben.

VISIE OP KINDBETROKKENHEID

SKR ziet kindbetrokkenheid als een essentiële verbindende factor tussen opvoedingsmilieus. Kindbetrokkenheid maakt dat ouders en pedagogisch medewerkers samenwerken vanuit de universeel gedeelde wens voor ieder kind: een gelukkig en gezond leven in het nu en in de toekomst. Vanuit deze wens ontstaan verwachtingen over de pedagogische benadering van het kind. Deze verwachtingen verkennen we samen binnen een opvoedingsdialoog, met respect voor ieders overtuiging.

Culturele diversiteit

Met de instroom vanuit de nabijgelegen wereldstad Rotterdam, groeit de culturele diversiteit binnen de Gemeente Ridderkerk. Al deze verschillende culturen komen samen binnen onze kinderopvanglocaties. Hierdoor wordt het mogelijk dat kinderen elkaars culturele achtergronden leren kennen en respecteren.

RIDDERKERK

Ontmoeting

Binnen onze locaties maken ouders deel uit van een andere leefwereld van het kind. Tijdens de haal- en brengcontacten en bij ouderactiviteiten, ontmoeten zij andere kinderen, andere ouders en SKR-medewerkers. Hierdoor zijn ouders niet alleen een afnemer van kinderopvang, maar maken zij ook actief deel uit van de leefgemeenschap.

Samenwerken met ouders

De samenwerkingsrelatie met ouders kenmerkt zich door:

- Openheid, vertrouwen en respect
- Communicatie via transparante dialoog
- Participatie en ondersteuning

Activiteiten voor ouders

We organiseren de volgende activiteiten voor ouders:

- Oudergesprekken binnen het Kijk Mij!-beleid
- Overdracht en oudercommunicatie
- Koffieochtenden/middagen en/of ouderavonden
- Ouderparticipatie activiteiten op de groep (Voorschoolse Educatie)
- Ondersteuning bij activiteiten, uitstapjes en feesten

Medezeggenschap

De medezeggenschap van ouders wordt georganiseerd binnen de cluster gebonden decentrale en centrale oudercommissie. Deze commissies geven (verzwaard) advies over het gevoerde beleid van kinderopvang SKR. Zij behartigen hierin de belangen van de kinderen, namens alle ouders.

Opvoedingsondersteuning

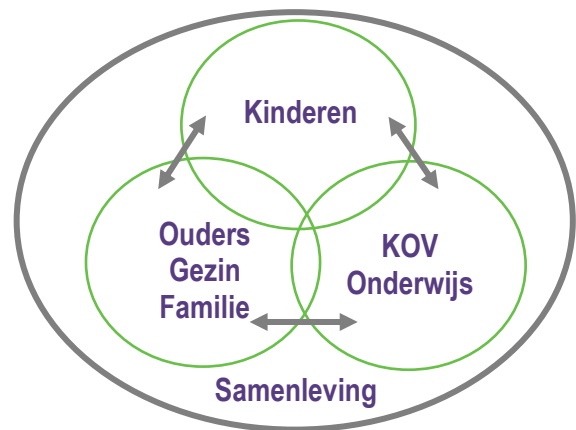
De mate en aard van de samenwerking met ouders verschilt op basis van hun behoefte aan opvoedingsondersteuning. Deze varieert afhankelijk van de ontwikkeling van hun kind. Binnen kinderopvang SKR is het basisdoel van gedeelde opvoeding voor alle ouders gelijk, namelijk afstemming ten behoeve van de zelfontplooiing van hun kind.

Gezinsondersteuning

Vanuit haar maatschappelijke functie heeft SKR aandacht voor het welbevinden van ieder gezin.¹⁵ Ingrijpende levensgebeurtenissen, positief of negatief, kunnen het gezinsleven tijdelijk ontregelen. Dit heeft vaak weerslag op het gedrag van het kind. Een vertrouwelijk gesprek waarin ouders hun opvoedingsfrustraties kunnen uiten, kan stress in de thuisomgeving verminderen.

Dynamische driehoek

De primaire en secundaire opvoedingsmilieus waarbinnen een kind opgroeit zijn met elkaar verbonden binnen een dynamische driehoek van relaties. Het is in het belang van het kind dat de opvoeders binnen deze driehoek goed met elkaar samenwerken zodat een kind niet geconfronteerd wordt met loyaliteitsconflicten.

Opvang en onderwijs doen we samen

SKR heeft een samenwerkingsovereenkomst met onderwijspartner PCPO. Ook op de basisscholen van PCPO biedt men kinderen ruimte tot ontwikkeling.

*“Kinderen wil je de ruimte geven om zich te ontwikkelen. Zo willen wij ook onze scholen de ruimte geven, hen stimuleren om gebruik te maken van individuele teamleden. Het geven van goed en eigentijds onderwijs vanuit de christelijke levensbeschouwing dragen wij graag uit in ons dagelijks werk”.*¹⁶

De zes basisscholen van PCPO in Ridderkerk werken samen met de zes kinderopvangclusters van kinderopvang SKR. Dit vindt plaats onder gezamenlijke regie van de schooldirecteur en de clustermanager van SKR. De teams werken vanuit een gedeelde visie over een doorgaande lijn van opvang en onderwijs voor kinderen van 0 tot 13 jaar.

De doorgaande lijn krijgt vorm binnen:

- voor- en vroegschoolse educatie
- (warme) overdracht vanuit de dagopvang en peuterspeelgroep naar de kleuterklas
- gezamenlijke peuter-kleuter projecten
- praktische afstemming tussen school en buitenschoolse opvang
- gezamenlijk gebruik van ruimte en buitenspeelpleinen
- gezamenlijke doorontwikkeling van Integrale Kind Centra
- gezamenlijke visie overleggen, met bijzondere aandacht voor de wijze waarop de christelijke identiteit wordt uitgedragen.

¹⁵ Waar nodig bieden wij langere tijd gezinsondersteuning in de vorm van een toegekende plaatsing op basis van Sociaal Medische Indicatie. Wij werken hierin samen met het Centrum voor Jeugd en Gezin.

¹⁶ <https://www.pcpobr.nl/>

RUIMTE OM TE GROEIEN IN EEN BOEIENDE LEEFOMGEVING

De ontdekkingstocht van kinderen komt het best tot zijn recht binnen een omgeving die naast veilig en hygiënisch, vooral leuk, gezellig en uitdagend is.¹⁷ De ruimte moet zodanig zijn vormgegeven dat er harmonie is tussen ontspanning en uitdaging. Maar bovenal moeten onze locaties voor kinderen een tweede thuis zijn, waar ze graag willen verblijven en zichzelf kunnen zijn.¹⁸

VISIE OP EEN LEERRIJKE RUMTE

SKR ziet een pedagogisch doordachte ruimte als een inspirerende stimulans voor de ontwikkeling van kinderen. De ruimte moet uitnodigen tot onderzoek, zonder kinderen te overprikkelen. Om deze reden maken we bewuste keuzes voor aankleding, inrichting en materialen. Hierin zijn goede kwaliteit en duurzaamheid belangrijk aspecten.

Spelmateriaal

De pedagogisch medewerkers denken zorgvuldig na over het aangeboden spelmateriaal. Uitgangspunt is dat het de fantasie en het onderzoekend vermogen van kinderen versterkt. Passend bij een thema wisselen we het spelmateriaal, vullen het aan of voegen iets toe.

Speelgoedscan

Om te waarborgen dat er altijd voldoende en gevarieerd spel- en speel materiaal aanwezig is werken we vanuit een speelgoedscan. Afgestemd op de ontwikkelingsfasen van de kinderen is het volgende materiaal aanwezig op de locaties

- **gericht speelgoed** poppen, puzzels, constructiemateriaal, spelletjes enz.
- **creatief materiaal** verf, kleurpotloden, klei, lijm, papier enz.
- **bewegmateriaal** ballen, hoepels, fietsen, rollerskates enz.
- **kosteloos materiaal** dozen, kurken, plastic flessen, knopen enz.
- **natuurlijke materialen** stenen, schelpen, kastanjes, zand, water enz.
- **levensecht materiaal** keukenartikelen, oude apparaten, koffers, kleding enz.
- **media** boeken, muziek, dvd, computer enz.
- **technisch materiaal** lampjes, batterijen, gereedschap, schroeven, planken enz.

Zelfstandig spelen

De materialen worden op kindhoogte aangeboden in open kasten en transparante bakken. Deze zijn voorzien van naamborden en foto's van het materiaal. Op deze manier vergroten we het zelfstandig spelen van de kinderen binnen een gestructureerde omgeving.

Een speel leerrijke omgeving

Een speel leerrijke omgeving nodigt kinderen uit tot:

- ontmoeting en dialoog
- beweging en expressie
- ontspanning, rust en reflectie
- spel en leren
- zintuiglijke waarneming
- vindingrijkheid en creativiteit
- natuurbeleving en (leef-)wereldoriëntatie

¹⁷ Vanuit de Wet Kinderopvang gelden er eisen betreffende veiligheid en gezondheid. Elke locatie heeft een Werkplan veiligheid en gezondheid en risico-inventarisaties voor binnenruimte, buitenruimte en gezondheid.

¹⁸ In het boek 'Het herstel van het gewone leven' beschrijft Wim Terhorst het belang van een huiselijke leefomgeving

Locatie breed werken

Binnen onze locaties werken we locatie breed. Hiermee vergroten we de leefomgeving van de kinderen. De locaties krijgen hierdoor een huiselijk karakter, omdat het dagelijkse leven in meerdere ruimtes met een specifieke functie plaatsvindt. Naast de groepsruimtes, sanitaire ruimtes, slaapkamers en buitenruimte, zijn ook de centrale hal en keuken (indien nodig met toezicht) gedurende de dag voor de kinderen toegankelijk.

Overzichtelijk en herkenbaar

De ruimtes zijn zodanig ingedeeld dat deze overzichtelijk zijn voor kinderen. De ruimtes zijn onderverdeeld in speelhoeken met het accent op een bepaald ontwikkelingsgebied. De inrichting van de hoeken kan worden aangepast aan de interesses van de kinderen binnen het lopende thema, de functie blijft gelijk. Documentatie van spelactiviteiten biedt de kinderen een spelscript waarmee de functie van een spelhoek herkenbaar wordt gemaakt.

Spelhoeken

De spelhoeken kunnen verschillen per groep, waardoor op de hele locatie gelijktijdig een breed aanbod van activiteiten mogelijk is. Spelhoeken die op alle locaties terugkomen zijn:

- **de huishoek** waar kinderen het dagelijkse leven thuis naspelen
- **de snoezelhoek** waar kinderen zintuigelijke gestimuleerd worden én (*)
- **de media hoek** waar kinderen kunnen lezen en voorlezen, luisteren en kijken
- **de ontdekhoek** waar kinderen kunnen onderzoeken en ontdekken
- **de bouwhoek** waar kinderen kunnen construeren en composities maken
- **het atelier** waar kinderen kunnen creëren vanuit zelfexpressie
- **de themahoek** waar kinderen een thema kunnen verkennen
- **de techniek hoek** waar kinderen kunnen ontwerpen en sleutelen (**)

(*) specifiek voor babygroepen (**) specifiek voor de buitenschoolse opvang

Buitenruimte

De buitenruimte kan ieder moment van de dag gebruikt worden, wanneer de kinderen hiervoor kiezen. De weersomstandigheden mogen geen belemmering vormen. Net als de binnenruimte zijn ook de buitenruimtes zodanig ingericht dat kinderen er verschillende activiteiten kunnen ondernemen.

Integraal Kind Centrum

Onze peuterspeelgroepen en een aantal buitenschoolse opvang locaties zijn gevestigd in een schoolgebouw van onderwijspartner PCPO. Daar waar nodig delen we les/groepslokalen. Hier worden vooraf afspraken over gemaakt en er is regelmatig afstemmingsoverleg om te waarborgen dat het gedeeld gebruik van de ruimte soepel blijft verlopen.

Openbare speelpleinen

Op een aantal locaties is het aangrenzende speelplein na schooltijd en in het weekend ook toegankelijk voor kinderen uit de buurt. Deze afspraken zijn gemaakt in samenspraak met onderwijspartner PCPO en de Gemeente Ridderkerk.

RUIMTE OM TE GROEIEN VANUIT NIEUWSGIERIGHEID

Hun onbevangenheid en open houding maakt dat kinderen nieuwsgierig en daardoor leergierig zijn. Vol plezier, enthousiasme en spontaniteit gaan ze samen op ontdekkingstocht in hun wereld waar fantasie en realiteit samenkomen. Ze komen fascinerende vraagstukken tegen die door middel van creativiteit en vindingrijkheid opgelost kunnen worden.

VISIE OP SPELEND LEREN

SKR ziet spelend leren als een natuurlijk en noodzakelijk vermogen van kinderen. Door te leren via spel, verbreden en verdiepen kinderen hun kennis, kunde en kracht. Ze zijn ontvankelijk voor kennisoverdracht, wanneer deze wordt ervaren als leuk, interessant, belangrijk en/of nuttig.

Het belang van spel

Het belang van spel voor kinderen wordt het meest treffend weergegeven in de volgende uitspraak: **“Een kind speelt zichzelf de wereld in en de wereld speelt terug!”**¹⁹

In het spel proberen kinderen mee te doen met de wereld van de volwassenen. Ze doen alsof en naarmate ze ouder worden, benadert hun spel steeds meer de werkelijkheid. Spel ontwikkelt zich van manipulerend, naar constructie- en rollenspel tot bewuste leeractiviteiten.

Leefwereldverkenning

De kinderopvang is geen school en toch hechten we veel waarde aan spelend-leren. Kinderen willen namelijk zelf leren hoe de wereld werkt en welke autonome plek zij daarin kunnen innemen. Dit doen zij vooral via spel.

Zelfredzaamheid

Spelend-leren vergroot de zelfredzaamheid van kinderen. Pedagogisch medewerkers houden er rekening mee dat kinderen het beste leren door het zelf te doen, zelf te ervaren, zelf te onderzoeken en zelf te verwerken. We gaan uit van het gegeven dat ieder kind ons de vraag stelt: **“Leer mij het zelf te doen?”**²⁰

‘SLO-W’ educatie²¹

Spelend-leren is niet vrijblijvend. Kennis, kunde en kracht zijn in toenemende mate nodig, om mee te kunnen doen in de samenleving. De competenties die kinderen hiertoe ontwikkelen, zijn omschreven in de zogenaamde SLO-kerndoelen.²² Deze doelen zijn richtinggevend, niet leidend. We hebben respect voor de leerstijl en het leertempo van ieder kind.

Verdiepend spelend-leren

We vinden het belangrijk om aandacht te hebben voor verwerking en verdieping tijdens het leren. Kinderen kunnen zich daardoor aangereikte kennis en kunde eigen maken. Dit geeft hen de tijd om onthouden om te zetten in begrijpen en kopiëren om te zetten in beheersen.

Voorschoolse educatie

Voorschoolse educatie is een integraal onderdeel van onze pedagogische werkwijze. We bieden ieder kind de ontwikkelingsstimulering die het nodig heeft. We zien ontwikkeling niet als een educatieve wedstrijd met koplopers en hekkensluiters. Ervaring leert wel dat kinderen met een versnelde of vertraagde ontwikkelingsprogressie vaak baat hebben bij meer gerichte begeleiding en aandacht om hun welbevinden te waarborgen.

¹⁹ Visie op spel van John Dewey

²⁰ Kern van het Montessorionderwijs ontwikkeld door Maria Montessori

²¹ SLOW-educatie is een ecologisch onderwijsconcept uitgaande van de leer van de filosoof Socrates

²² SLO- Stichting Leerplan Ontwikkeling

Startblokken²³

SKR is in 2020 gestart met de invoering van Startblokken. Dit is een ontwikkelingsgericht werkplan voor voorschoolse educatie. Met deze werkwijze stimuleren pedagogisch medewerkers de spelontwikkeling van kinderen vanuit vakkundig didactisch handelen.

In continue dialoog met de kinderen, de ouders en met elkaar bieden we betekenisvolle activiteiten gericht op de brede ontwikkeling van ieder kind. Een belangrijk aspect van Startblokken is het handelingsgericht observeren, registreren en evalueren van basisontwikkeling HOREB. Dit digitale educatieve planningsmodel ondersteunt het didactisch handelen.

Werken met thema's

We werken met wisselende thema's die passen bij de belevingswereld van kinderen en die tegelijkertijd ruimte bieden tot een brede ontwikkeling van ieder kind. De thema's zijn gebaseerd op een sociaal culturele praktijk. Een sociaal culturele praktijk is een stuk leefwereld met een specifieke sociale context: ruimte, objecten, materialen, rollen, handelingen, gebruiken, regels én taal.

Op de buitenschoolse opvang werken we de thema's uit tot projecten met workshops.

Creatief onderzoek

Kinderen gebruiken creativiteit in hun onderzoek van de sociaal culturele praktijken. Creativiteit is het vermogen om dilemma's op te lossen met gebruik van kennis, vaardigheden en fantasie die iemand in zich heeft. Omdat twee meer weten dan één, ontstaat in gezamenlijke onderzoek een schat aan informatie. Deze kan worden aangevuld door kennismateriaal zoals bijvoorbeeld boeken en door handreikingen van pedagogisch medewerkers, ouders en andere volwassenen als 'meerwetende partners'.

Ontwikkeling zichtbaar maken

Tijdens het werken met de thema's gebruiken we **DE PEDAGOGISCHE CYCLUS**.²⁴

Hiermee maken we de ontwikkeling van kinderen zichtbaar en leggen we hun leerproces vast.

Kijken en luisteren

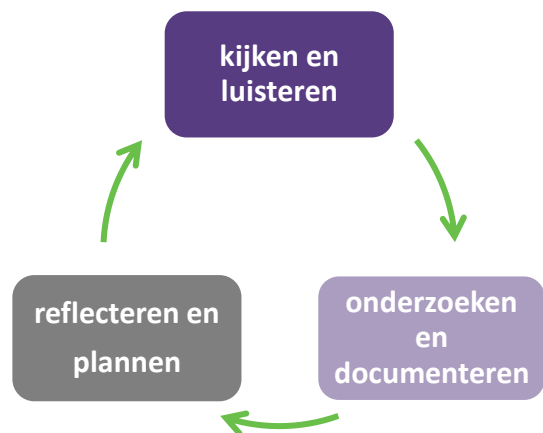
Door te kijken en luisteren krijgen pedagogisch medewerkers een schat aan informatie over de competenties en leerprocessen van de kinderen.

Documentatie

Documenteren is het vastleggen van de waarnemingen van kinderen door middel van foto's, beeldend werk, anekdotes en video-opnames. Documentatie levert waardevol materiaal om te kunnen aansluiten bij het ontwikkelproces van kinderen. Tevens legt documentatie het jeugdverhaal van kinderen vast.

Reflecteren, interpreteren en plannen maken

Met behulp van documentatie kunnen we terugkijken op wat de kinderen echt bezighoudt, wat ze denken en doen. Pedagogisch medewerkers kunnen daardoor met elkaar en samen met ouders reflecteren op concrete belevenissen. Op basis van deze reflectie maken we nieuwe plannen om een thema uit te breiden.

²³ Basisontwikkeling is ontwikkeld door Freya Vos in samenwerking met de medewerkers van de Activiteit.

²⁴ In dialoog met kinderen, ouders en professionals van Reggio Emilia ontwikkelde Loris Mallaguzzi een pedagogische benadering waarin ontwikkeling en leren zichtbaar wordt gemaakt vanuit de pedagogische cyclus.

Meervoudige intelligentie

Bij de uitwerking van de thema's en de inrichting van de locaties nemen we de acht meervoudige intelligentiegebieden als basis.²⁵ De grondgedachte van meervoudige intelligentie is dat ieder kind zijn eigen talenten heeft. Deze talenten bepalen de interesses en leerstijlen van kinderen. Bij SKR willen we graag dat ieder kind met hulp van zijn talenten het beste uit zichzelf kan halen. De acht meervoudig intelligentiegebieden zijn:

Anderen zijn een inspirerend voorbeeld. Kinderen leren ontzettend veel van elkaar. Ze kijken de kunst van ontwikkeling af bij een ander kind. Ze krijgen zelfvertrouwen in hun eigen competenties door een voorbeeld te zijn voor anderen. Tijdens het samenleven en samenspelen kunnen kinderen experimenteren met de rollen die ze innemen in de groep.

Zelfreflectie en zelfregulatie zijn belangrijke vaardigheden. Op jonge leeftijd krijgen kinderen al inzicht in wie ze zijn, wat ze kunnen en willen. Door middel van zelfregulatie leren ze hoe ze hun eigen gedrag kunnen beïnvloeden en hun emoties kunnen beheersen.

Beweging versterkt de lichaamsbeheersing, zoals evenwicht, oriëntatie vermogen en reactievermogen van kinderen. Activiteiten als rennen, fietsen, klimmen en klauteren versterken de grote motoriek. De fijne motoriek oefenen kinderen door handvaardigheden.

Muziek maken geeft ontspanning en plezier. Liedjes zingen en instrumenten bespelen bieden kinderen de mogelijkheid om zichzelf te laten horen. Door muziek krijgen kinderen inzicht in ritmes, patronen en regelmaat. Dit biedt houvast om structuren te herkennen en te onthouden.

Beeld-ende vorming stimuleert kinderen om hun indrukken van de wereld te uiten in Kinderkunst. Beeldende vorming stimuleert de zelfexpressie en het creërend vermogen. Kinderen leren dat ze zelf voorwerpen kunnen ontwerpen en maken. Dat vereist fantasie en technisch denken.

Natuurbeleving maakt kinderen vertrouwd met de wereld van dieren, planten, grondstoffen, weersomstandigheden en jaargetijden. Natuurlijke materialen zetten kinderen aan tot sprokkelen en verzamelen, waarmee cognitieve vaardigheden als classificeren, rangschikken, ordenen en verdelen versterkt kunnen worden.

Getal-activiteiten versterken het logisch redeneren (oorzaak-gevolg), analytisch denken en het kritisch denken. Jonge kinderen hebben een natuurlijk vermogen tot rekenen. Dit vermogen bouwen we uit door het aanbieden van rekenactiviteiten zoals tellen, meten, vergelijken, sorteren enzovoort.

Taal is het belangrijkste communicatiemiddel in onze wereld. We laten kinderen ervaren dat ze hun stem mogen laten horen. Dat ze door middel van actieve taal, uiting kunnen geven aan wat ze bedoelen, denken en wat ze willen. We benoemen, vertellen, praten en luisteren, voeren gesprekken én schrijven. Daarnaast leren we kinderen ook genieten van taal, van lezen, rijmen, verhalen verzinnen en woordspelletjes.

Cyclisch werken

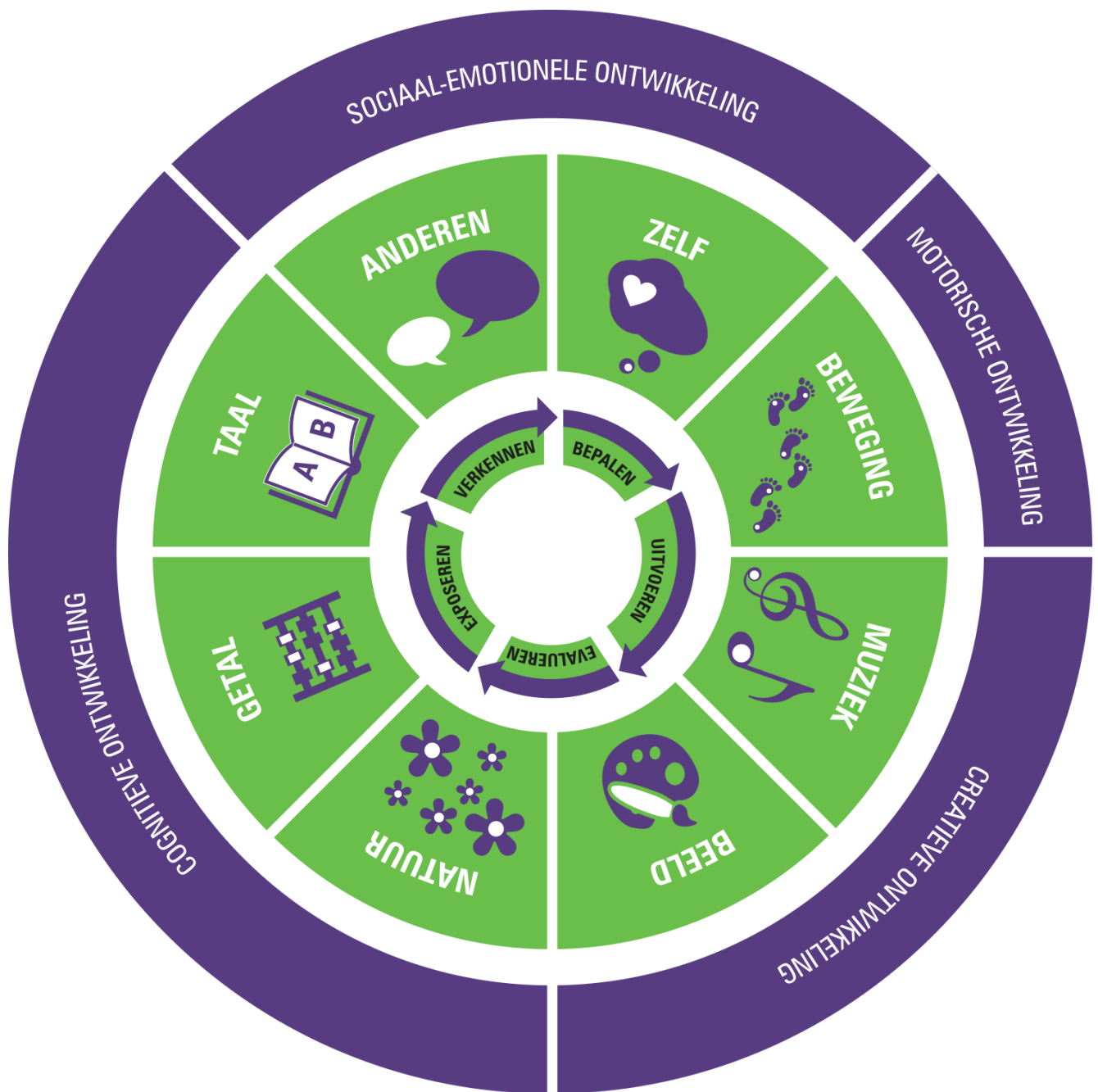
De thema's worden uitgewerkt in interactie met de kinderen vanuit een cyclisch proces waarin de volgende stappen voorkomen:

- **verkennen** : onderzoeken wat het thema inhoudt en welke activiteiten mogelijk zijn
- **plannen** : opstellen van een activiteitenplan
- **uitvoeren** : uitvoeren van de activiteiten
- **reflecteren** : bespreken van de activiteiten en (leer)ervaringen van de kinderen
- **exposeren** : het thema zichtbaar maken, door middel van documentatie

²⁵ De theorie van de meervoudige intelligentie is ontwikkeld door Howard Gardner

PEDAGOGISCHE CIRKEL

SKR hanteert een pedagogische cirkel die inzichtelijk maakt hoe we op onze locaties vorm geven aan onze pedagogische werkwijze.

RUIMTE OM TE GROEIEN VANUIT INNOVATIE

Het pedagogisch beleid van Kinderopvang SKR is geschreven als een richtinggevend kwaliteitskader waarbinnen we werken vanuit onze bedoeling.

Een kader waarin onze visie, uitgangspunten en basiswerkvormen zijn vastgelegd. Richtinggevend beleid, geeft medewerkers de regie op het (door) ontwikkelen van een werkwijze die past bij hun leefgemeenschap. Een werkwijze die meebeweegt met ontwikkelingen in de samenleving en meegroeit met innovaties in de kinderopvang.

VISIE OP KWALITEIT

SKR ziet kwaliteit als een voorwaarde van onze dienstverlening. We streven naar hoogwaardige kwaliteit. Kwaliteit die verder gaat dan het afvinken van de eisen uit de Wet kinderopvang en de Wet innovatie kwaliteit kinderopvang. Binnen SKR delen we onze werkervaringen en bevragen onszelf continue of we het goede doen. We werken daarin vanuit de kernwaarden samen, verantwoordelijk, betrokken en respect.

Pedagogisch beleid vanuit de basis

De basis voor ons pedagogisch beleid ligt in het werken met én voor de kinderen. De samenwerking met ouders en collega's onderling, biedt inzicht in wat kinderen nodig hebben om zich fijn, veilig en uitgedaagd te voelen. Vanuit dit inzicht ontwikkelt ieder team, per locatie een eigen pedagogisch werkplan.²⁶

Het pedagogisch werkplan

In het pedagogisch werkplan staat beschreven:

- hoe ieder teams uitvoering geeft aan het pedagogisch beleid
- met wie en op welke manier wordt samengewerkt
- hoe men uitvoering geeft aan de wettelijke kwaliteitseisen én eigen kwaliteitscriteria
- welke ambities men heeft in de doorontwikkeling van de pedagogische werkwijze op basis van jaarlijks vastgestelde teamdoelen

Ouderparticipatie

We betrekken de ouders bij het opstellen van het pedagogisch werkplan. Ouders hebben immers verzwaard adviesrecht op dit domein. Samen met de lokale oudercommissie wordt afgestemd op welke wijze en in welke fase ouders worden betrokken bij de totstandkoming van het pedagogisch werkplan.

Professionele dialoog

De kwaliteit van onze organisatie wordt versterkt door een continue en transparante dialoog. We zijn in gesprek over wat ertoe doet. We zijn oprecht nieuwsgierig en stellen vragen zonder te oordelen. We luisteren naar elkaar en onderzoeken of we hetzelfde bedoelen. Door het delen van onze bevindingen en collegiale consultatie, blijven we reflecteren op ons handelen. Dit geeft ons nieuwe inzichten en hierdoor wordt de kwaliteit van onze dienstverlening direct beïnvloed en verbeterd.

Intercollegiale consultatie

SKR hecht veel waarde aan het belang van intercollegiale consultatie. We benadrukken dat iedereen daarin van meerwaarde is, ongeacht opleidingsniveau of ervaringsjaren.

²⁶ Tot een team behoren alle pedagogisch medewerkers, stagiaires, vrijwilligers, clustermanager en pedagogisch coach die werkzaam zijn op een locatie. De locatieteams maken onderdeel uit van een Clusterteam.

We stimuleren dat pedagogisch medewerkers vanuit een vak volwassen beroepshouding leren van elkaar door middel van:

- feedback geven/vragen
- gezamenlijke reflectie
- kennisdeling vanuit vakliteratuur, trainingen en congresbezoek

Pedagogische coaching

Ieder cluster heeft zijn eigen pedagogisch coach.²⁷ De pedagogisch coach ondersteunt de teams door middel van:

- individuele coaching gericht op bewustwording en versterken van pedagogische interactievaardigheden en inclusievaardigheden
- groepsconsultaties gericht op het implementeren en versterken van pedagogische basiswerkvormen op de groep, zoals bijvoorbeeld documenteren en kindparticipatie.
- team overleggen, waaronder documentatie werkplaatsen, gericht op het ontwikkelen en implementeren van het pedagogisch werkplan.

Pedagogisch management

De clustermanagers faciliteren het pedagogisch proces binnen hun locatie. Zij bouwen aan sterke en hechte teams waarbinnen ieders vakbekwaamheid tot zijn recht kan komen.

Zij bieden individuele coaching waardoor pedagogisch medewerkers:

- zich bewust, vitaal en vanuit een open houding focussen op hun pedagogische opdracht
- uitgedaagd worden tot professionele en persoonlijke groei

Clustermanagers en bestuurder samen vormen het MT. Het MT draagt zorg voor het verankeren van het pedagogisch beleid binnen het algemene organisatiebeleid.

Pedagogiekontwikkeling

De beleidsmedewerker pedagogisch beleid is verantwoordelijk voor de pedagogische ontwikkelingen binnen kinderopvang SKR.²⁸ Zij werkt direct samen met de pedagogisch coaches, de clustermanagers en de bestuurder. Zij draagt zorg voor:

- de ontwikkeling, actualisatie, implementatie en evaluatie van het praktijkvolgende pedagogisch beleid
- de monitoring van de pedagogische kwaliteit, door middel van interne audits en ondersteuning bij de GGD-inspecties
- deskundigheidsbevordering in de vorm van in-company trainingen (waaronder Startblokken) en advisering over externe trainingen
- de organisatie en begeleiding van pedagogische werkgroepen
- de ontwikkeling en begeleiding van innovatieve projecten, zowel intern, gemeentelijk als landelijk
- de jaarlijkse medezeggenschapsbesprekingen met de Centrale Oudercommissie en oudervoorlichting op locaties betreffende het pedagogisch beleid en kwaliteitsbeleid

De beleidsmedewerker is tevens verantwoordelijk voor de uitvoering van de zorgstructuur, waarin zij intern intensief samenwerkt met de mentoren van de kinderen en extern met het Centrum voor Jeugd en Gezin. Binnen de gemeente Ridderkerk neemt zij deel aan de OAB-stuurgroep (onderwijsachterstandenbeleid) en is zij Pedagogisch Beleidsmedewerker Voorschoolse Educatie binnen SKR.

²⁷ Het aantal uren coaching wordt jaarlijks op 1 januari bepaald. Per 1 FTE pedagogisch medewerkers binnen de organisatie wordt 10 uur coaching ingezet.

²⁸ Het aantal uren voor de beleidsmedewerker pedagogisch beleid wordt jaarlijks op 1 januari bepaald. Per locatie wordt 50 uur beleid ingezet.

Het pedagogisch beleid is tot stand gekomen in samenwerking met de leden van de werkgroep pedagogisch beleid van Kinderopvang SKR

Auteur: Anja Booi
Redactie: Eileen van der Burgh
Huisstijl: Websitewinkel
Drukwerk: Drukkerij Sanders

KINDEROPVANG SKR

RUIMTE OM TE GROEIEN